

Vastaus Maija Rautavaaran ja Minna Kuuselan sekä 18 muun valtuutetun aloitteeseen kaupunkiviljelyn lisäämiseksi

VD/1061/00.02.00.03/2021
HP/JV/JS/LS

Maija Rautavaara ja Minna Kuusela sekä 18 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaalla halutaan vahvistaa asukkaiden terveellisiä elintapoja ja arkiaktiivisuutta sekä kehittää asukkaiden osallisuutta ja luontosuhdetta. Kaupunkiviljelyssä yhdistyvät yhteisöllisyys ja aktiivinen osallistuminen, luonnon monimuotoisuuden lisääminen, maisemalliset arvot, positiiviset terveysvaikutukset sekä ympäristökasvatus. Se myös luo uudenlaista positiivista kaupunkikulttuuria.

Kaupunkiviljelyn periaate on, että kaupunki antaa asukkaille mahdollisuuden hakea lupia perustaa pieniä viljelyalueita esimerkiksi kaupungin omistuksessa oleviin puisto-, ym. alueille, joutomaille ja isommille pientareille, tai vaikka viherkatoille. Vastaavia viljelypalstoja on muun muassa Pariisissa, Brysselissä ja Berliinissä - kokeiluja on ollut myös Helsingissä, ja niistä saadut kokemukset ovat hyviä. Viljely voi olla erillisissä laatikoissa tai pusseissa, suoraan maaperässä tai muulla paikkaan sopivalla tavalla.

Tällainen asukkaiden toteuttama toiminta tuottaa usein pienimuotoisemmin hoidettuja alueita, kuin mitä julkisilla viheralueilla yleensä on mahdollista toteuttaa. Käsin toteutettavat hoitotavat ovat tärkeitä myös harvinaisten ja uhanalaisten eliölajien suojelussa.

Kaupunkiviljely on parhaimmillaan hyvin matalan kynnyksen toimintaa, mikä nostaa myös yhteisöllisyyttä. Sitä kautta se voi vaikuttaa monen kaupunkilaisen elämänlaatuun ja yleisemminkin ympäristöstä välittämiseen. Osallistumisen mahdollisuus voi olla myös useammalle ja lähempänä kotia kuin esimerkiksi kaupungin isommilla vuokratilaviljelypalstoilla.

Me allekirjoittaneet pyydämme, että Vantaa lähtee edistämään yksilökohtaista kaupunkiviljelyä ja ensimmäisessä vaiheessa tarjoamaan asukkaille sopivia paikkoja.”

Kaupunginvaltuusto 25.1.2021 § 22

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Toimiala kokee kiinnostuksen puutarhaharrastukseen ja vihannesten viljelyyn erittäin positiivisena. Viljelysten hoito tarjoaa kuntalaisille merkityksellistä tekemistä ja mahdollisuuden kokeilla ruuan tuottamista. Vantaalla viljelyyn tarjoutuu mahdollisuuksia piha-alueilla ja viljelypalstoilla, joissa viljely voidaan järjestää ekologisesti ja mahdollisimman ympäristöystävällisesti.

Viljelyn hajauttaminen pieniin yksiköihin julkisille katu- ja puistoalueille nähdään kuitenkin ongelmallisena. Tällaisilta alueilta puuttuvat viljelyn edellytykset, kuten kasvualusta ja kasteluvesi, jotka kuitenkin ovat viljelytoiminnan onnistumisen ehdottomia edellytyksiä. Kasvualustamateriaalien ja kasteluveden jatkuvat kuljetukset pieniin yksiköihin esimerkiksi toreille ja puistoalueille aiheuttaisivat

kustannuksia eikä toiminta olisi välttämättä kovin ympäristöystävällistäkään, mikäli kuljetuksissa käytetään henkilöautoa. Lisäksi toiminta edellyttää lähistölle jätepestettä biojätteille. Toinen käytännön ongelma on julkisessa kaupunkitilassa tapahtuva ilkivalta, joka on kasvava ilmiö. Kokemus on valitettavasti osoittanut, että katu- ja puistoalueilla istutuksiin kohdistuu paljon ilkivaltaa. Aiemmat pienimuotoiset kaupunkiviljelykokeilut eivät ole onnistuneet, vaan viljelyksiin on kohdistunut rajua ilkivaltaa; niitä on revitty, varastettu, roskattu ja sotkettu esimerkiksi eritteillä. Ilkivallan vuoksi viljelyyn käytetty aika ja vaiva muuttuvat täysin hyödyttömiksi. Ympäri vuorokautista valvontaa ei ole mitenkään mahdollista lisätä eikä se toisaalta ole suomalaisen puiston luonteen mukaistakaan.

Luonnonvaraista niittykasvillisuutta kasvavien niittyalueiden ottaminen viljelykäyttöön oikeastaan heikentää luonnon monimuotoisuutta alueella ja lisää vieraslajien leviämisen riskiä. Viljelyalueita voidaan kuitenkin perustella asukkaiden harrastusmahdollisuuksien lisääntymisellä, lähiruuan tuottamisen mahdollistamisella ja yhteisöllisyyden kokemusten tarjoamisella. Uusien viljelypalsta-alueiden rakentaminen edellyttää suunnittelua ja investointirahoituksen varaamista hankkeille.

Viljelytoiminta käytännössä tarkoittaa julkisen puiston osan osoittamista yksityiseen käyttöön, mikä saattaa häiritä tai ärsyttää ympäristön asukkaita. Sen vuoksi mahdolliset palstat olisi tarkoituksenmukaista osoittaa jo puistosuunnitelmavaiheessa, jolloin osalliset voivat jättää muistutuksensa suunnitelmaan nähtävillä oloaikana. Kaupungin puistojen yleissuunnitelmat laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti laajasti asianosaisia kuunnellen ja osallistaen. Tulevaisuudessa suunnitteluprosessiin erityisesti puistojen osalta tulee kytkeytymään osallistuva budjetointi. Suunnitelmien tarkoituksena on sovittaa eri intressit yhteen ja varata eri toiminnoille alueita. Kuntalaisilla on julkisen kaupunkitilan käyttöön monenlaisia tarpeita, joista kaupunkiviljely on yksi muiden joukossa.

Kaupunkiviljelyn onnistumismahdollisuuksien katsotaan olevan paljon suuremmat yksityisten kiinteistöjen parvekkeilla tai piha-alueilla, missä valtaosa asukkaiden puutarhaharrastuksesta ja vihannesviljelystä nykyisin tapahtuukin. Kasteluvettä on saatavilla, kiinteistön jätepesteteet ovat käytettävissä, viljelyyn tarvittavien työkalujen ja tarveaineiden varastointi voidaan järjestää kiinteistön tiloihin ja naapuruston aktiivinen sosiaalinen kontrolli hillitsee ilkivaltaa. Mikäli asukkaat ovat kiinnostuneita kokeilemaan vihannesten ja yrttien viljelyä, heidän tulisi tehdä aloite asuinkiinteistönsä isännöitsijälle tai yhtiön hallitukselle. Kaupungin omien toimitilakiinteistöjen, esimerkiksi päiväkotien ja koulujen piha-alueiden osalta ongelmat viljelyn edellytysten ja sosiaalisen kontrollin puuttumisen suhteen ovat täsmälleen samat kuin puistoalueilla.

Kaupunginhallitus 22.3.2021 § 28

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään:

- antaa Maija Rautavaaralle ja Minna Kuuselalle sekä 18 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
- esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Vantaa

Lisätiedot:

Kunnossapitopäällikkö Jyrki Vättö, puh. 043 824 9311